

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacræ Theologiæ Professoris, Et sanctæ Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtvtibvs,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatvs De Conscientia, De Peccatis, De Legibvs, De Fide, Spe,
Et Charitate

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

4 An voluntas in se, & in potentiis sibi subiectis pati possit aliquam vim?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

quis peccare acta, quis acta possit impetrare peccatum; alias ex eo in se peccavit. Quid autem absurdum, & contra naturam peccari, id pro illo tempore, qui dormit non habet potest ac homicidium, vel pollutionem impediendi. Ergo non potest illo tempore peccare, etiam per denominationem extrinsecam à causa apposita. Et confirmo. Ideo actus exentus esti malitiam non habens distinctam ab actu inextio, est peccatum, quia absoluere eum sit, impetrare non potest; sed hic evanescit (*vi. supponamus*) impetrare non potest. Ergo non est peccatum etiam per denominationem extra lecnam à causa data, sed ad summum erit effectus peccati. Addit, quod si evanescit oritur habens ex causa, vel alio modo impetratur, per accidentem est causa data. Ergo tota ratio peccati in appositione causa sita fuit, neque inde in evanescere potest.

Quod si aduersus hanc sententiam obiectio inferri ex illa nullam esse obligacionem confitendi evanescit ortos ex causa voluntaria, etiam non retractata, quando impetrari non possit, ut si quidem nullus tenetur confiteri effectus peccati, sed peccatum Non tenuit Valq. *diss. 9. q. 5. art. 2. 26.* concedere inclinationem. Idem coedit loan. Sanchez loquens de iuramentis falsis, blasphemis, & heresibus tempore obicitur factus, *disp. 20. n. 5. fine.* Suarez similiter de iuramento indebetur factus, *tom. 2. de religione lib. 3. c. 8. n. 5.* & sententiam Valq. probabilem reputat Th. Sanchez. *lib. 1. in Decal. c. 6. n. 6. circa finem.*

6. Vnde contra sententia mili probabilior appetat. Affirmo namque evanescit ortus ex causa voluntaria apposita, etiam si tunc impetrari non possit, peccatum esse, & demeritum, non in se, sed in causa, hoc est, denominatione extremitate à causa, sic glorifica cap. *quaes. 3. v. 6. Sotus 4. diss. 2. q. 1. art. 7. §. primum omnium preceptum* *art. 1. 2. Med. 1. 2. q. 7. 1. art. 5. d. b. vlt. concil. 2. 1. 4. Vaient. d. p. 6. 1. t. p. 4. dub. 3. Henric. 16. 8. sum. c. 1. n. 2. in comm. lxx. Th. Sanchez. *tom. 1. e. marit. lib. 9. disp. 45. n. 28. 2. las innumeris refutans. 17. 83. disp. 2. 68. 9. n. 109. Villalob. tract. 3. diff. 6. n. 3.**

Ratio est, quia si peccare quis dicatur denominatione aliqua extremitate, non est necessitas actu libertatis, sufficit esse mortaliere, & in virtute, sicut ad conferendum, & ad missifram dum quidib[us] aliud sacramentum, & satisfacendum praecepto rectandi, non requiri actualis intentio, sed suffici in virtute. Et confirmo exemplis. Seruus, qui contra mandatum domini dormire, vel deinceps peccare in tali somno, etiam si polliquam causam dedit, non fuerit in sua potestate excitatus. Item procurans pollutionem in vigilia, & causam apponens, ut sequatur, tunc dicetur peccare, cum se polliat, quia semel posuit causam, etio causa posita polluio impetrari non possit. Idemque est de mandante occidere animalia. Si homicidium à mandato exequatur, quando mandans dormire, vel alia via impetrare esset impetrari; & à fortiori cum emitat sagittam, vel propinat venenum, & dicuntur peccare cum percussit, & occidit, quia projecta sagitta, & propinatum veneno, non est in voluntate peccatorum, vel mortuum impetrare. Quod omnia concessa sunt difficultas, & scilicet contra communem sententiam. Ergo affirmando est vere esse peccata non in se, sed in causa, & per malitiam à causa deriuantur.

7. Ex qua doctrina inferro obligationem esse confitendi humi modi evanescit ortos ex causa voluntaria non retractata. Alias fecerunt quibus tenetur confiteri pollutionem, & occisionem alterius, sed solum deesse causam pollutionis, vel occisionis, quia causa pollutionis vel occiso impetrari non potest, quod est contra communem sententiam. & ita hæc esse facta supponit Sotus in 4. d. 11. q. 1. art. 7. *vers. fine* sibi. Lopez. *part. 1. sub. 1. n. 3. 2. prescr. quia omnibus.* Et ad argum. Th. Sanchez. *tom. 3. e. marit. lib. 9. disp. 45. n. 30.* Si tamen negocia fuerit voluntas, quando homicidium, vel polluio sequitur, existime non esse obligationem confitendi ut docet Azor. *lib. 1. o. 7. fin. & vi. probab. 8. secundum repudiat* *upradicti Doctores*, quia tunc negare pollutionem, neque homicidium apponere causam tribuenda luct, tanquam voluntaria, cum voluntatem retractaretur.

8. Ex his faci est respondeur argumentis pro sententia Vasq. adductus, peccare enim potest aliquis non in se, sed denominative à causa, etiam si pro tunc impetrari non possit peccatum, sufficie cum potuisse impetrare, & non fecisse.

Ad confirmationem dico actum exteriorum peccatum esse non quia potest pro tunc impetrare, sed quia a causa in se voluntaria ortum haberet.

Ad secundam confirmationem dico evanescit contingentem per accidens esse causam apposita, & malitia illius, sine illo enim non efficit malitia, sic enim efficit tota malitia peccati in actu interiori, etiam exteriori diuinus impetratur. At cum non impetratur malitia actus intentionis, informatur; sic similiter ex evanescendo ex causa voluntaria apposita tota malitia residet in causa, neque ex causa sequitur aliquid causa accrescit. At posito evanescendo à malitia causa, malus ipse denominatur.

PUNCTUM IV.

An voluntas in se & potentis sibi subiectis pati possit aliquam vim.

1. *Quod nat. u. in inclinationem non potest pati vim.*
2. *Quod appet. tum elicium vim pati potest.*
3. *A nullo agente creare voluntas necessitari potest.*
4. *Vt. Et violentia non presumitur.*

1. **C**larus est resolutio voluntatem quoad natuam inclinationem, quia nullam in suis actionibus vim pati possit. Quia vis est, quod ex a principio extrinseco passo non conferente vim, ut dicit Attilio. *3. Ethic. 2.* sed cum voluntas consentiat, vel dissentiat, iam ipsa voluntas conferat vim, siquidem elicit illum actum. Ergo non est ei vis illata in tali actu. Quod si dicamus aliquem actum amoris, vel odij a ioli. Deo effectum imprimit voluntari, adhuc neque voluntas quoad natuam eius inclinationem pati potest violentiam, illum recipiendo, quia non efficit talis actus contra inclinationem ipsius voluntatis; cum voluntas non magis vnum, quam aliud actum appetat, ut scitum materia prima, qui indebet est ad qualibet formam, in nullis recepcione patitur violentiam, ita Vaquez *1.2. diss. 6. c. 2. n. m. 1. 2. Azor. lib. 1. in filii. cap. 9. question. 1.* Salas *supra* *concl. 2. numer. 66.* Hec tamen non est proprietas violentia, ut bene dicit Valquez *supra* *cap. 2. numer. 24.* quia non est ita ab extrinseco, quin paucum conferat aliquam vim.

2. Verum si voluntas consideretur secundum suum appetitum elicium, potest & in aliis facultatibus, & potentis sibi subiectis, & in le propter violentiam pati; si enim renunciare voluntate aliis tunc manum moucat, talis motu violentia est voluntari: quia est ab extrinseco principio voluntate non conferente vim, sed potius renunciare & in hoc non potest esse dissentio. Hac igitur ratione potest voluntas pati violentiam in actionibus a se eliciti; si enim voluntas vellet non habere amorem alium obiectum, & a Deo ipsis amor infundere; amor ille violentus est voluntari quod a petrum ciscum, & si non efficit violentiam, quod appetitum naturale, ut probat Salas *supra* *concl. 2. numer. 66.* Nec tamen non est proprietas violentia, ut bene dicit Valquez *supra* *cap. 2. numer. 24.* quia non est ita ab extrinseco.

3. Vnum autem est certum, & rebus moralibus necessarium, a nullo agente creare voluntatem cogi, aut necessitate posse; eti si cogi, & necessitari possint aliae facultates sibi tubante. Quare cum peccatum in voluntate consistat, & sine ilius consensu esse non possit; effectus neminem cogi posse ad peccandum, idcirco recte dixit Augustinus telatus in *c. de peccatis*, *32. q. 5.* *Corpus mulieris non ut maculat, sed voluntatis in ea ad Deum, eadem causa, & q. tantum enim in mente vult integritas consistit, ut illa iniuriantur, neque in corpore possit pudicitia violari, cuius membra pot. erunt superari; alia que muta in hac patente ex Ambro. & aliis pluribus adduci possent quæ relato loco videnda sunt.*

4. Adiuverit tamen nunquam violentiam præsumi, nisi probetur, *c. cap. 3. marit. lib. 9. disp. 45. n. 30.* *Ex. merito pro seculo.* Si enim deictum numquam præsumitur, à fortiori neque hoc delictum, quod natura contrarium est, erit præsumendum. & ita tradit. Menochius *concl. 2. n. 2. 6. Alciat. respons. 504. n. 7. & alii quoque citati, & sequitur Maircard. verbo violentia, concl. 1416. numer. 2.*

PUNCTUM V.

Antira, concupiscentia, aliave passio causes inuoluntariorum.

1. *Non causat inuoluntarium.*
2. *Alius liberum, angelus voluntarium.*
3. *Contractus facti sp. acquirandi premium validi sunt.*
4. *Ex. orta blanditia, obnoxia non sunt r. situationi.*

1. **S**anctus Thomas *1.2. quæst. 6. art. 7.* respondet iram. *com-* scipitentiam, & quilibet aliam passionem non causare inuoluntarium, sed magis voluntarium. Et quidem si voluntarium pro libero accipiat, nemini dubium esse potest, regulariter loquendo; iram, concupiscentiam, aliamve passionem non ita debatur menem, quin voluntas libera relinqueret, ut possit passioni resistere: eaque de causa recte dixit D. Th. concupiscentiam non causare inuoluntarium, sed magis voluntarium.

2. Doubitant tamen Doctores, an posse quod inuoluntarium non cauerit concupiscentia, minuat tamen illud?

Breueri respondeo, si voluntarium pro libero accipiat, si ne dubio minuerit ex concupiscentia antecedenter voluntatem & conce